

Szegedi Péter

Pálya a magasban

Ünneprontók

Az ünnepi mérkőzések a magyar futball legrégebbi hagyományai közé tartoznak. Még bajnokságot sem rendeztek, amikor 1900 húsvétján nagy nemzetközi találkozóra került sor a Millenárison. A BTC 8000 néző előtt mérte össze erejét a prágai Slaviával. Ünnepeken, főként húsvétkor és pünkösdkor gyakran rendeztek futballtornákat, a meccseket mindig nagy érdeklődés övezte. A klubok tekintélyes bevételeket könyvelhettek el, így sokszor nívós külföldi ellenfeleket tudtak Magyarországra csábítani. Az ünnepi tornák népszerűségét mi sem mutatja jobban, mint hogy 1908 és 1929 között a „Húsvéti Serlegért” küzdöttek a nagy fővárosi csapatok. Komoly tétmérkőzéseket ritkábban tartottak ünnepnapokon, mintegy demonstrálva, hogy ezek az alkalmak a futball ünnepnapjai is, ahol nem a bajnoki pontokért folytatott küzdelem, hanem a drukkerok szórakoztatása a cél.

nap, halottak napján a Húsos–BAK találkozózn szabadultak el az indulatok. Egy összecsapás után a hazaiak játékosát ellenfele torkon ütötte, erre egy drukker beugrott a pályára, és hátulról pofon vágta a BAK futballistáját. A bíró már csak azt látta, hogy a sértett „egy civilt kerget a pályán, nyomukban az egyik határbíró, kifutnak a pályáról, s a civil egy rendőr karjaiba rohan, aki elfogja. Közben oldalról is beözönlik a közönség s különösen egy hatalmas termetű ember kezdi ütlelni a BAK-játékosokat.” A játékvezető ekkor lefújta a mérkőzést.

Egyetlen alkalommal fordult elő, hogy Magyarországon karácsonyi találkozó botrány miatt félbeszakadt. Igaz, csak elvétve rendeztek ezen az ünnepen mérkőzéseket, részint amiatt, mert az első világháború után a jobb csapatok az év végén külföldi vajaskenyér-túrákon vettek részt. A ritka alkalmak egyike volt 1911 karácsonya, amikor az ÚTE és a 33 FC Corinthián díjmérkőzést játszott a Millenárison.

Tény, hogy sem az újpesti drukkereknek („a népszigeti pálya féktelen közönségének”), sem a játékosoknak („kik durva játékok révén e téren már régóta hírhedtté lettek”) nem volt túlzottan jó hírük. Az ÚTE ekkoriban még egyike volt a „kültelki” kluboknak, melyekre a századfordulótól kezdve folyamatosan panaszkodtak túlzottan temperamentumos nézőik és játékosai miatt. Az újpesti vezetőség már 1904-ben táblákkal figyelmeztette a szurkolókat, hogy a játékosokat igyekezzenek „a legnagyobb béké-

Ez azonban nem jelentette azt, hogy e találkozókat mindig békés, ünnepi hangulatban játszották volna le. Az első nyilvános magyar futballmérkőzést is ünnepnapon rendezték: az Északi Főműhely Törekvés Dalárdájának vasutasai 1896. november elsején a mai MTK-pálya melletti Pékerdőn estek egymásnak. „A matadokok bekecsben és csizmában jelentek meg, és senki sem akart levetkőzni, mondván, hogy a móka úgysem fog sokáig tartani. Így is történt. [...] Egy perc múlva csak úgy szédült az Angliából idekerült jószág, [...] vad iramban folyt a küzdelem a kiszámíthatatlan mozgású labdáért, és tíz perc sem telt el, már három súlyos sebesült maradt porondon.” A sérült játékosok feleségei bosszút esküdtek az Angliából hazatérő, meccset szervező Löwenrosen Charlie ellen, aki ezert „hetekig nem mert hazamenni a Hungária úti kolóniában lévő lakására”.

De nem a pékerdei csata volt az egyetlen, mindenszentekkor történt rendbontás. 1896-

ben hagyni”, az újságok pedig gyakran ítélték el a „fékezhetetlen újpesti közönséget”, amely „brutális játékokra ösztökéli kedvenc csapata játékosait”.

Az újpestiek 1911 tavaszán kiestek az élvonalból, a másodosztályban viszont remekül szerepeltek, veretlenül vezették a bajnokságot, s úgy tűnt, a sportszerűség terén is jó útra tértek. Az 1911. december 25-i meccsen azonban, amikor ellenfelük már 4:0-ra vezetett, „felébredt bennük a régi ÚTE, a régi féktelen szenvedély”.

A *Sporthírlap* tudósítása szerint „Előbb a bírót inzultálták, majd a tribünökre bejutott csőcselék biztatására a játéktérre terelődött át az a kultúr-emberek között túrheterlen viselkedés, amely a Népszigetet méltán hírhedtté tette. A csúnya foultolások egész sorát két, minden jóézésű embert felháborító merénylet tetőzte be. A negyedik goal után a 33 FC balszélsőjét, az angol Watkinst az ÚTE kapujában álló Szabó úgy arcon vágta, hogy menten előntötte a vér. A leggyalázatosabb dolog, ami eddig magyar pályán történt, ezután következett. A befejezés előtt 5 perccel érték el a 33-asok ötödik goaljukat. Weisz Frigyes a goal után bement az ÚTE kapujába a labdáért, s azt melléhez szorítva gyanútlanul megindult a félvonalhoz. Alig tett néhány lépést, hirtelen, mint a nyíl, nekiugrott Kohn, az ÚTE jobbösszekötője – aki a második félidőben hátrament Vranák helyett back-nek – és teljes erőből hasba rúgta. Weisz velőtrázó sikoltással összeesett, társai gyorsan bevitték az öltözőbe, a

ban még csak lábak törtek, 17 évvel később már csigolyák... 1913. november elsején rendezték az első osztályú MAC–ÚTE találkozót, ahol egy összecsapás után a hazaiak játékos, Stiller Gyula olyan szerencsétlenül esett a földre, hogy deréktől lefelé megbénult. A játékosnak három csigolyája tört el, pár nappal később tüdeje bevérzett, és egy héttel a mérkőzés után meghalt.

1924. november elsején, az MTK–III. ker. TVE mérkőzés után az óbudai Drösszlert ájtultan szedték fel az öltözőfolyosóról. A hazaiak szerint Drösszler megcsúszott, és beverte a fejét a lépcsőbe, a vendégek szerint azonban az MTK egyik játékos ütötte le. Az eset napokig foglalkoztatta a sajtót, de sohasem derült ki, hogy pontosan mi történt. Ez pedig azt a mindkét fél számára roppant kínos verziót támaszthatja alá, hogy Drösszler lezsidózta („felekezeti érzékenységében megsértette”) Molnárt, aki vizsgázásul hátulról fejbe vágta az óbudai futballistát. Más-

bíró pedig a matchet lefűtyülte. Az embertelen módon leterített játékost a mentők vitték el a pályáról. Sérülése szerencsére nem veszedelmes, mint aminőnek eleinte látszott s az orvosok véleménye szerint nemsokára teljesen ki is heveri.”

A mérkőzés után az ÚTE labdarúgó-szakosztálya nyilatkozatban határolódott el „az egyesület színeire nagy szégyent hozott játékosoktól”. A *Pesti Hírlap* publicistája amellet érvelt, hogy nem elegendő a vétkes játékosok megbüntetése, a szövetségnek a tisztességes sportszellemet megeremteni nem tudó egyesülettel szemben is el kell járnia, mivel „az ÚTE csapat durvasága valószínűleg a népszigeti pálya féktelen közönségének suggesziójából és annak megszokásából ered, ki kell tehát ragadni a csapatot ebből az elvadító millieuból és rászoktatni, hogy a mérkőzéseit tudással és ne terrorral nyerje meg”. Az MLSZ január elején súlyos büntetést szabott ki a vétkes újpesti futballistákra, Szabó Antal 1912. október 1-jéig, Kohn Aladárt 1913. június 30-ig tiltotta el a játéktól. Az ÚTE nem fellebbezett a döntés ellen.

De nem az 1911-es ÚTE–33 FC, hanem egy 1944-es találkozó volt a magyar labdarúgás történetének legerőszakosabb karácsonyi meccse. Az október 29-én, légiriadó miatt félbeszakadt Ferencváros–Újpest derby december 25-én akarták befejezni. A meccs elmaradt, a „durva összecsapások” azonban nem. Igaz, „erőszakos események” ekkor már nem a futballpályán történtek...